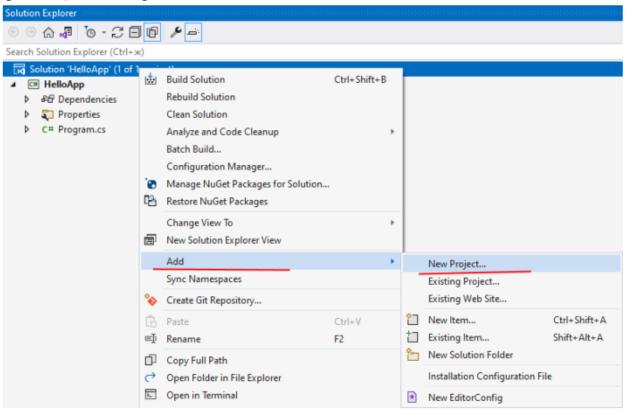
28-Amaliy mashgʻulot. Dll kutubxona yaratish va bogʻlash.

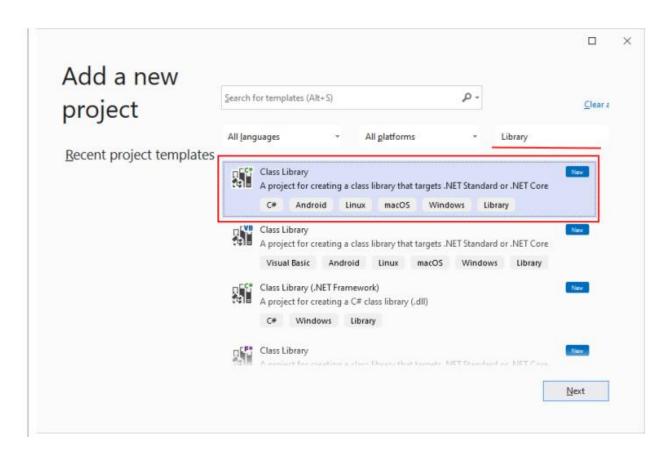
Koʻpincha, turli sinflar va tuzilmalar DLL fayllariga kompilyatsiya qilinadigan va keyin boshqa loyihalarga kiritilishi mumkin boʻlgan alohida kutubxonalar sifatida paketlanadi. Buning yordamida biz bir xil funktsiyani sinf kutubxonasi shaklida aniqlashimiz va uni turli loyihalarga kiritishimiz yoki foydalanish uchun boshqa ishlab chiquvchilarga topshirishimiz mumkin.

Keling, sinf kutubxonasini yaratamiz va ulaymiz.

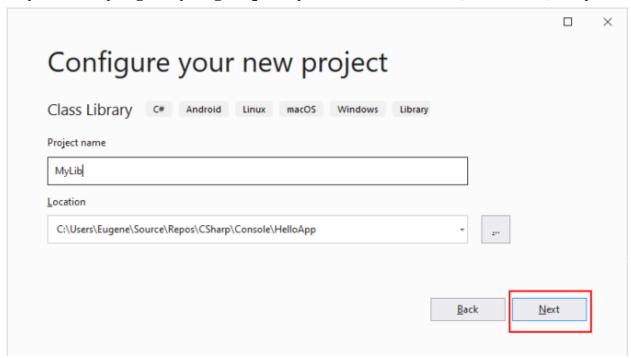
Oldingi mavzularda yaratilgan kabi mavjud C# konsol ilova loyihasini olaylik. Loyiha tuzilmasida yechim nomini sichqonchaning oʻng tugmasi bilan bosing va keyin paydo boʻlgan kontekst menyusida Qoʻshish -> Yangi loyiha... (Yangi loyiha qoʻshish) ni tanlang.

Keyin, loyiha shablonlari ro'yxatida Class Library elementini toping:

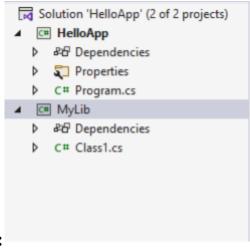
Keyin biz yangi loyihaga qandaydir nom beramiz, masalan, MyLib:

Keyin sizdan kutubxona yaratilayotgan framework versiyasini tanlashingiz soʻraladi:

Class Library	C# Android Linux macO	S Windows Library			
Project name					
MyLib					
<u>L</u> ocation					
C:\Users\Eugene\So	urce\Repos\CSharp\Console\HelloAp	р	+	2**	

.NET 6.0 (uzoq muddatli qoʻllab-quvvatlash) ni shu yerda qoldiring va Yaratish tugmasini bosing. Shundan soʻng, yechimga MyLib nomi bilan yangi

loyiha qoʻshiladi:

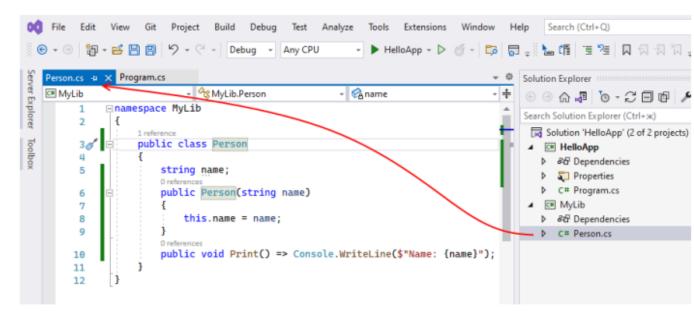
Odatiy boʻlib, yangi loyiha Class1.cs faylida bitta boʻsh Class1ga ega. Biz bu faylni olamiz

oʻchirish yoki xohlagancha nomini oʻzgartirish.

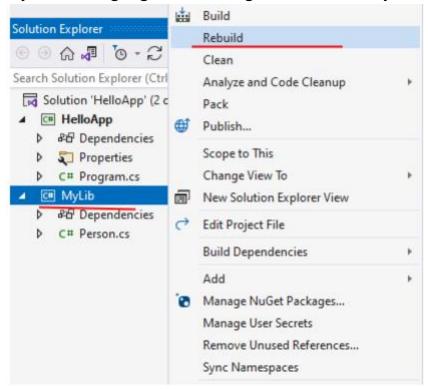
Masalan, Class1.cs faylining nomini Person.cs, Class1 sinfini esa Person deb o'zgartiramiz. Sinfda aniqlang

```
Shaxs - eng oddiy kod:
public class Person
```

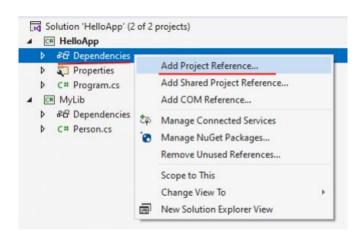
```
string name;
public Person(string name)
{
this.name = name;
}
public void Print() => Console.WriteLine($"Name: {name}");
}
```


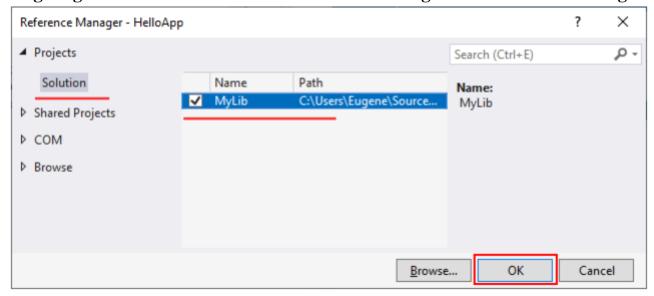
Endi sinf kutubxonasini tuzamiz. Buni amalga oshirish uchun sinf kutubxonasi loyihasini oʻng tugmasini bosing va kontekst menyusidan Qayta qurish-ni tanlang:

Sinf kutubxonasini kompilyatsiya qilgandan soʻng, bin/Debug/net6.0 katalogidagi loyiha papkasida biz kompilyatsiya qilingan dll faylni (MyLib.dll) topishimiz mumkin. Keling, uni asosiy loyihaga ulaymiz. Buni amalga oshirish uchun asosiy loyihada bogʻliqliklar tuguniga sichqonchaning oʻng tugmachasini bosing va kontekst menyusidagi Loyiha ma'lumotnomasini qoʻshish... bandini tanlang:

Keyin biz kutubxonalarni qoʻshish oynasini koʻramiz. Ushbu oynada, joriy yechim loyihalaridagi barcha sinf kutubxonalarini koʻrish imkonini beruvchi Yechim elementini tanlang, kutubxonamiz yonidagi katakchani belgilang va OK tugmasini bosing:

Agar kutubxonamiz toʻsatdan bizning yechimimizdagi biron bir loyiha bilan bogʻliq boʻlmagan dll faylini taqdim etsa, u holda "Browse" tugmasi yordamida biz dll faylining joylashuvini topamiz va uni ham qoʻshamiz.

Kutubxonani asosiy loyihaga muvaffaqiyatli qoʻshgandan soʻng, biz Program.cs faylini sinf kutubxonasidagi Person sinfidan foydalanishi uchun oʻzgartiramiz:

using MyLib; // sinf kutubxonasidan nom maydonini oʻz ichiga oladi

Person tom = new("Tom");

tom.Print(); // Name: Tom

28-Amaliy mashgʻulot topshiriqlari.

Har bir talaba quyida berilgan topshiriq misollarini alohida DLL kutubxona shaklida yarating va sinfdan obekt olib uni ishlating.

N₂	Masala sharti			
1.	Talaba sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga			
	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.			
2.	Avtomashina sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga			
	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.			
3.	Mijoz sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga			
	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.			
4.	Tovar sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga			
	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.			
5.	Avia reys sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga			
	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.			
6.	Dars sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga			
7.	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating. Kitob sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga			
/.	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.			
8.	Kompyuter sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga			
0.	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.			
9.	Odam sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga			
	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.			
10.	O`quv xonasi nomli sinfni yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni			
	ekranga chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.			
11.	Olimlar sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga			
	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.			
12.	O`qituvchi sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga			
1.5	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.			
13.	Telefon sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga			
1.4	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.			
14.	Shahar sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga			
	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.			

15.	Metro sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga		
	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.		
16.	Nuqta sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga		
	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.		
17.	Uchburchak sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga		
	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.		
18.	Toʻrtburchak sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga		
	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.		
19.	Doira sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga		
	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.		
20.	Aylana sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga		
2.1	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.		
21.	Kub sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga		
22	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.		
22.	Koʻpburchak sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.		
23.	Matematika sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga		
23.	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.		
24.	Hayvonlar sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga		
2	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.		
25.	Marketlar sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga		
	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.		
26.	Bekat sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga		
	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.		
27.	Geometriya sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga		
	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.		
28.	Printerlar sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga		
•	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.		
29.	Modemlar sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga		
20	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.		
30.	Kompleks sinfini yarating. Unda kamida 5 ta maydon va ularni ekranga		
	chiqaruvchi, qayta ishlovchi usullarni yarating.		

29-Amaliy mashgʻulot. Unar va binar operatorlarni qayta yuklash.

Usullar bilan bir qatorda biz operatorlarni ortiqcha yuklashimiz ham mumkin. Masalan, bizda quyidagi Counter klassi bor deylik:

```
class Counter
{
      public int Value { get; set; }
}
```

Ushbu sinf ba'zi bir hisoblagichlarni ifodalaydi, ularning qiymati Value xususiyatida saqlanadi.

Aytaylik, bizda hisoblagich sinfining ikkita ob'ekti bor - biz ularni solishtirish yoki qo'shish istagan ikkita hisoblagichni Value xususiyati asosida standart taqqoslash va qo'shish operatsiyalari yordamida:

```
Counter c1 = new Counter { Value = 23 };
Counter c2 = new Counter { Value = 45 };
bool result = c1 > c2;
Counter c3 = c1 + c2;
```

Ammo hozirgi vaqtda Counter moslamalari uchun na taqqoslash operatsiyasi, na qoʻshish operatsiyasi mavjud emas. Ushbu operatsiyalar bir qator ibtidoiy turlari uchun ishlatilishi mumkin. Masalan, sukut boʻyicha biz raqamli qiymatlarni

qoʻshishimiz mumkin, ammo kompilyator murakkab turdagi obʻektlar - sinflar va tuzilmalarni qanday qoʻshishni bilmaydi. Va buning uchun biz kerakli operatorlarni ortiqcha yuklashimiz kerak.

Operatorning ortiqcha yuklanishi biz operatorni aniqlamoqchi boʻlgan obʻektlar uchun sinfda maxsus usulni belgilashdan iborat:

```
public static qaytarish_tip operator оператор(parametrlar)
{      }
```

Ushbu usul umumiy statik modifikatorlarga ega boʻlishi kerak, chunki haddan tashqari yuklangan operator ushbu sinfning barcha obʻektlari uchun ishlatiladi. Keyingi qaytish turining nomi. Qaytish turi biz obʻektlarni olishni istagan turni ifodalaydi. Masalan, ikkita Counter moslamasini qoʻshish natijasida biz yangi Counter moslamasini olishni kutmoqdamiz. Va ikkalasini taqqoslash natijasida biz bool tipidagi obʻektni olishni istaymiz, bu shartli ifoda toʻgʻri yoki yolgʻon ekanligini koʻrsatadi. Ammo vazifaga qarab, qaytarish turlari har qanday boʻlishi mumkin.

Keyin usul nomi oʻrniga operator kalit soʻzi va operatorning oʻzi mavjud. Va keyin parametrlar qavs ichida keltirilgan. Ikkilik operatorlar ikkita parametrni, unaryali operatorlar bitta parametrni oladi. Va har qanday holatda, parametrlardan biri operatorni aniqlaydigan sinf yoki tuzilmani - turini koʻrsatishi kerak.

Masalan, Counter klassi uchun bir qator operatorlarni ortiqcha yuklaylik:

```
class Counter
{
   public int Value { get; set; }

   public static Counter operator +(Counter c1, Counter c2)
   {
     return new Counter { Value = c1.Value + c2.Value };
   }
   public static bool operator >(Counter c1, Counter c2)
   {
     return c1.Value > c2.Value;
   }
   public static bool operator <(Counter c1, Counter c2)
   {
     return c1.Value < c2.Value;
   }
}</pre>
```

Barcha ortiqcha yuklangan operatorlar ikkilik boʻlganligi sababli, yaʻni ular ikkita obʻekt ustida bajariladi, keyin har bir ortiqcha yuk uchun ikkita parametr boʻladi.

Qoʻshish amalida biz Counter sinfining ikkita moslamasini qoʻshmoqchimiz, operator shu sinfining ikkita obʻektini oladi. Qoʻshish natijasida biz yangi Counter obʻektini olishni istaganimiz uchun, bu sinf qaytish turi sifatida ham ishlatiladi. Ushbu operatorning barcha harakatlari Value xususiyati ikkala parametrning Value xususiyatining qiymatlarini birlashtirgan yangi obʻektni yaratishga qisqartiriladi:

```
public static Counter operator +(Counter c1, Counter c2)
{
   return new Counter { Value = c1.Value + c2.Value };
}
```

Ikkala taqqoslash operatorlari ham qayta aniqlandi. Agar biz ushbu taqqoslash operatsiyalaridan birini bekor qilsak, unda biz ushbu operatsiyalarning ikkinchisini ham bekor qilishimiz kerak. Taqqoslash operatorlari oʻzlari Value xususiyatlarining qiymatlarini taqqoslaydilar va taqqoslash natijalariga qarab "true" yoki "false" qiymatlarini qaytaradilar.

Endi biz dasturda ortiqcha yuklangan operatorlardan foydalanamiz:

```
using System;
namespace Qayta
{
    class Counter
    {
        public int Value { get; set; }

        public static Counter operator +(Counter c1, Counter c2)
        {
            return new Counter { Value = c1.Value + c2.Value };
        }
        public static bool operator >(Counter c1, Counter c2)
        {
            return c1.Value > c2.Value;
        }
        public static bool operator <(Counter c1, Counter c2)
        {
            return c1.Value < c2.Value;
        }
    }
}</pre>
```

```
class Program
  {
    static void Main(string[] args)
       Counter c1 = new Counter { Value = 23 };
       Counter c2 = new Counter { Value = 45 };
       bool result = c1 > c2;
       Console.WriteLine(result); // false
       Counter c3 = c1 + c2;
       Console.WriteLine(c3.Value); // 23 + 45 = 68
       Console.ReadKey();
  }
Shunisi e'tiborga loyiqki, aslida operatorning ta'rifi bu usul ekan, biz ushbu usulni
ortiqcha yuklay olamiz, ya'ni buning uchun boshqa versiyasini yaratamiz. Masalan,
Counter sinfiga boshqa operator qo'shaylik:
public static int operator +(Counter c1, int val)
    return c1. Value + val;
Ushbu usul Value xususiyati va sonini qoʻshib, ularning yigʻindisini qaytaradi. Va
biz ushbu operatordan ham foydalanishimiz mumkin:
Counter c1 = new Counter { Value = 23 };
  int d = c1 + 27; // 50
  Console.WriteLine(d);
Shuni yodda tutish kerakki, ortiqcha yuk paytida operatorga parametrlar orqali
uzatiladigan ob'ektlar o'zgartirilmasligi kerak. Masalan, biz Counter klassi uchun
o'sish operatorini aniqlay olamiz:
public static Counter operator ++(Counter c1)
  {
    c1.Value += 10;
    return c1;
```

Operator unary boʻlgani uchun u faqat bitta parametrni oladi - bu operator aniqlangan sinf obʻekti. Ammo bu oʻsishning notoʻgʻri taʻrifi, chunki operator oʻz parametrlari qiymatlarini oʻzgartirmasligi kerak.

```
Va o'sish operatorining yanada to'g'ri yuklanishi quyidagicha ko'rinadi:

public static Counter operator ++(Counter c1)

{
    return new Counter { Value = c1.Value + 10 };
```

Ya'ni, Value xususiyatidagi oshirilgan qiymatni o'z ichiga olgan yangi ob'ekt qaytariladi.

Shu bilan birga, biz prefiks va postfiks qoʻshimchalari (shuningdek, pasayishlar) uchun alohida operatorlarni belgilashimiz shart emas, chunki bitta dastur ikkala holatda ham ishlaydi.

```
Masalan, prefiksni oshirish amalidan foydalanamiz:
Counter counter = new Counter() { Value = 10 };
  Console.WriteLine($"{counter.Value}");
Console.WriteLine($"{(++counter).Value}"); // 20
Console.WriteLine($"{counter.Value}");
Endi biz postfiks oʻsishidan foydalanamiz:
Counter counter = new Counter() { Value = 10 };
  Console.WriteLine($"{counter.Value}");
Console.WriteLine($"{(counter++).Value}"); // 10
Console.WriteLine($"{counter.Value}");
                                          // 20
Shuni ham ta'kidlash joizki, biz haqiqiy va noto'g'ri operatorlarni bekor qilishimiz
mumkin. Masalan, ularni Counter sinfida aniqlaymiz:
class Counter
  {
    public int Value { get; set; }
    public static bool operator true(Counter c1)
       return c1. Value != 0;
    public static bool operator false(Counter c1)
```

return c1.Value == 0;

```
}

// остальное содержимое класса
}

Ushbu turdagi operatorlardan biz shartli ravishda foydalanmoqchi boʻlganimizda, ushbu operatorlar haddan tashqari yuklanadi. Masalan:

Counter counter = new Counter() { Value = 0 };

if (counter)

Console.WriteLine(true);

else

Console.WriteLine(false);

Operatorlarni haddan tashqari yuklaganda, barcha operatorlar haddan tashqari yuklanmasligi mumkinligini yodda tuting. Xususan, biz quyidagi operatorlarni ortiqcha yuklay olamiz:

unary operatorlari +, -,!, ~, ++, -

ikkilik operatorlar +, -,*,/,%

taqqoslash operatsiyalari == ,! =, <,>, <=,> =
```

29-Amaliy mashgʻulot topshiriqlari.

Geometrik shakllar uchun unar hamda binar amallar yuklanishi bajaring.

Masalan: Kvadrat, kub, shar, doira va h.k.

mantiqiy operatorlar &&, ||

30-Amaliy mashgʻulot. Sinfning konstanta maydonlari. Qism sinflar bilan ishlash.

Nazariy qism.

Sinf maydonlari oddiy sinf darajasidagi oʻzgaruvchidir. Biz allaqachon oʻzgaruvchilarni koʻrib chiqdik - ularning eʻlon qilinishi va ishga tushirilishi. Biroq, biz hali ham baʻzi fikrlarga, masalan, doimiy va oʻqiladigan maydonlarga tegmaganmiz.

Konstanta

Konstantalar quyidagi xususiyatlar bilan tavsiflanadi:

Konstantani aniqlashda uni boshlash kerak

Belgilanganidan soʻng doimiyning qiymatini oʻzgartirish mumkin emas

Konstantalar dasturda oʻzgartirilmasligi kerak boʻlgan qiymatlarni tavsiflash uchun moʻljallangan. Const kalit soʻzi sobitlarni aniqlash uchun ishlatiladi:

```
const double PI = 3.14;
const double E = 2.71;
```

Konstantalardan foydalanganda, ularni faqat bir marta e'lon qilishimiz mumkinligini va ular kompilyatsiya vaqti bilan belgilanishi kerakligini unutmang.

```
class MathLib
{
    public const double PI = 3.141;
    public const double E = 2.81;
    public const double K; // Xato, doimiy qiymat uzlashtirmagan }

class Program
{
    static void Main(string[] args)
    {
        MathLib.E = 3.8; // Xato, konstanta qiymat uzgarmaydi
    }
}
```

Shuningdek, doimiyni chaqirish uchun sintaksisga e'tibor bering. Bu to'g'ridanto'g'ri statik maydon bo'lgani uchun, unga murojaat qilish uchun sinf nomidan foydalanishingiz kerak.

```
class MathLib
    {
      public const double PI = 3.141;
    }
    class Program
```

```
{
    static void Main(string[] args)
    {
        Console.WriteLine(MathLib.PI);
    }
}
```

Shuni yodda tutish kerakki, biz statik modifikator bilan doimiylikni e'lon qila olmaymiz. Ammo bu aslida hech qanday ma'noga ega emas.

Doimiylikni sinf darajasida ham, usul ichida ham aniqlash mumkin:

```
class MathLib
    {
        public double GetCircleArea(double radius)
        {
            const double PI = 3.141;
            return PI * radius * radius;
        }
    }
}
```

Oʻqish maydonlari

Oʻqish maydonlari eʻlon qilinganida yoki sinf darajasida ishga tushirilishi yoki konstruktorda boshlanishi va oʻzgartirilishi mumkin. Siz ularning qiymatini boshqa joyda boshlashingiz yoki oʻzgartirishingiz mumkin emas, faqat ularning qiymatini oʻqishingiz mumkin.

Oʻqilgan maydon readonly kalit soʻzi bilan eʻlon qilinadi:

```
class MathLib
{
    public readonly double K = 23; // mana shunday uzlashtirish mumkin

    public MathLib(double _k)
    {
        K = _k; // oʻqish maydoni kompilyatsiyadan keyin konstruktorda ishga
tushirilishi yoki oʻzgartirilishi mumkin    }
    public void ChangeField()
    {
        // bunday mumkinmas
        //K = 34;
    }
}
```

Konstantalarni taqqoslash

Konstantalar kompilyatsiya vaqtida, oʻqiladigan maydonlar esa ishlash vaqtida aniqlanishi mumkin.

Shunga koʻra, doimiyni faqat aniqlanganda boshlash mumkin. Oʻqish maydonini belgilashda yoki sinf konstruktorida boshlash mumkin. Doimiy holatlar statik modifikatorni ishlata olmaydi, chunki ular allaqachon statikdir. Oʻqish maydonlari statik yoki statik boʻlmagan boʻlishi mumkin.

Tuzilmalarni oʻqing

C # da oʻqish uchun maydonlardan tashqari siz oʻqish uchun tuzilmalarni belgilashingiz mumkin. Buni amalga oshirish uchun ularning oldiga faqat oʻqish oʻzgaruvchisi keladi:

```
readonly struct User { }
```

Bunday tuzilmalarning oʻziga xos xususiyati shundaki, ularning barcha maydonlari oʻqiladigan maydonlar boʻlishi kerak:

```
readonly struct User
{
    public readonly string name;
    public User(string name)
    {
        this.name = name;
    }
}
```

Xuddi shu narsa faqat oʻqilishi kerak boʻlgan xususiyatlarga tegishli:

```
readonly struct User
{
    public readonly string Name { get; } // readonly ni ko'rsatish shart emas
    public int Age { get; } // xususiyat faqat uqish uchun
    public User(string name, int age)
    {
        this.Name = name;
        this.Age = age;
    }
}
```

30-Amaliy mashgʻulot uchun topshiriqlar.

Topshiriq: Topshiriqlarning barcha variantlari uchun belgilangan ikkita maydon (1-maydon, 2-maydon) va uchta metod bilan yarating:

- obyektni ishga tushirish uchun konstruktor;
- ob'ekt haqidagi ma'lumotlarga ega bo'lgan qatorni shakllantirish metodi;
- sinf uchun qism sinf yarating har bir birida alohida metod shakllansin;
- yaratilgan qism sinflardan obekt oling va metodlarni ishlating.
- topshiriq ichida konstanta qiymatlarni kiriting.

№ var	Maydon 1	Maydon 2	Maydonga ishlov berish metodi
1	Nominal kupyura lar (1, 2, 5, 10 va h.k)	Kupyura miqdori	Kupyuralar summasini hisoblang
2	Nominal tangalar (1, 2, 5, 10 va h.k)	Tangalar miqdori	Tangalar summasini hisoblang
3	Mahsulotning narxi	Mahsulotlar soni	Buyumning umumiy narxini hisoblang
4	100 g mahsulotning kaloriya miqdori	Mahsulot ogʻirligi grammda	Mahsulotning umumiy kaloriya miqdorini hisoblang
5	Haqiqiy son - diapazonning chap chegarasi	Haqiqiy son - diapazonning oʻng chegarasi	Berilgan diapazon kvadratini hisoblang.
6	Minut miqdori	Sekund miqdori	Jami soniyalar miqdorini hisoblang
7	Soatlar miqdori	Minut miqdori	Jami mintlar miqdorini hisoblang
8	Haqiqiy son-birinchi kateti toʻgʻri burchakli uchburchakning	Haqiqiy son-ikkinchi kateti toʻgʻri burchakli uchburchakning	Uchburchakning yuzini hisoblash
9	Haqiqiy son-harakat tezligi (м/сек)	Butun son- harakat vaqti (min)	Bosib oʻtilgan yoʻlni hisoblash (m hisoblash)
10	Haqiqiy son-birinchi kateti toʻgʻri burchakli uchburchakning	Haqiqiy son-ikkinchi kateti toʻgʻri burchakli uchburchakning	Uchburchakning gipotenuzasini uzunlgini hisoblang
11	Butun son – pastki asosi trapetsiyaning, balandligi-butun son	Butun son – ustki asosi trapetsiyaning	Trapetsiyaning yuzini hamda perimetrini hisoblang

12	Haqiqiy son-birinchi kateti toʻgʻri burchakli uchburchakning	Haqiqiy son-ikkinchi kateti toʻgʻri burchakli uchburchakning	Ikkinchi katet qarshisidagi tangens α hamda ichki va tashqi radiuslar orasidagi masofani hisoblang
13	Qoʻngʻiroq qilingan vaqt s.m.sek larda. Qoʻngʻiroq davomiyligi daqiqalarda	Qoʻngʻiroq tugagan vaqt s.m.sek larda.Bir daqiqaning narxi	Qoʻngʻiroqning umumiy narxini hisoblang hamd gaplashish vaqt oraligini chiqaring.
14	Tekislikdagi nuqta koordinatasi (gorizontal)	Tekislikdagi nuqta koordinatasi (vertikal)	Nuqta koordinatalari hamda Ox va Oy oʻqlari bilan chegaralangan toʻrtburchak perimetrini va diagonalini aniqlang.
15	Tekislikdagi nuqta koordinatasi (x1,y1)	Tekislikdagi nuqta koordinatasi (x2,y2)	Ikki nuqta orasidagi masofani hisoblang. Ox uqidan ogʻish burchagini toping.
16	Tekislikdagi nuqta koordinatalari (x1,y1),(x2,y2),(x3,y3),(x 4,y4)	Tekislikdagi nuqta koordinatasi (x2,y2)	Koordinatalar asosida turtburchak yuzini hisoblang.
17	Tekislikdagi nuqta koordinatasi (x1,y1)	Tekislikdagi nuqta koordinatasi (x2,y2)	Ikki nuqta orasidagi masofani hisoblang. OY uqidan ogʻish burchagini hamda koordinata boshigacha boʻlgan masofani toping.
18	Konus asosining aylanasi radiusi	Konusning balandligi	Konusning hajmini, yon siritini, asos yuzini, yon qirrasini hisoblang
19	Ish soatlari oy,kun,soat	Bir soatlik ish uchun toʻlash	Ishning umumiy summasi, oy, kun, soat misolda hisoblang.